

ویژه ۸ مارس، روز جهانی زن

گزارشی از برگزاری روز جهانی زن در تهران

در صفحه ۲

روز جهانی زن

روز مبارزه علیه تبعیض روز دفاع از حرمت انسان

روز جهانی زن، فقط روزی برای زنان نیست، روزی است که جامعه انسانی در آینه زنان باید در چهره خود خیره شود و واقعیت تلخ بی حرمتی به ارزش والای انسان و اعمال تبعیض علیه نیمی از بشریت را در آن ببیند. این آینه اکنون بیش از یک قرن است که هر روز در برابر چشم بشریت گذاشته می شود، اما هنوز در هیچکدام از جوامع بشری این بی حرمتی به ارزش برابر انسان ها فارغ از جنسیت آن ها کاملاً به رسمیت شناخته نشده است و اگر هم شده، هنوز به واقعیت تبدیل نگشته است.

در کشور ما تبعیض علیه زنان، از هنگام روی کار آمدن جمهوری اسلامی به قانون تبدیل شده است و رسماً زنان از حقوق برابر و انسانی خود با مردان محروم شده اند. و به عنوان انسان درجه دوم تابع تصمیمات جنس دیگر یعنی مردان قرار گرفته اند. حتی بعنوان نصف مرد تنزل موقعیت پیدا کرده اند. از همه حقوق خود از جمله حق طلاق، مسافرت، حق حضانت فرزندان و ... به کلی محروم شده، بعنوان مایملک پدر و یا ولی دم و شوهر به نوعی از بردگی افول موقعیت داده شده اند. از مشاغل مهم دولتی، حق قضاوت و حتی انتخاب آزادانه پوشش محروم شده اند. با این وجود در مبارزه علیه این نظام بی حقوقی و ضد انسانی در پیشاپیش مبارزات مردم قرار گرفته و هرگز به حقتی که حکومت اسلامی در صدد تحمیل آن است، تن نداده اند.

زنان کشور ما در طول سال های اخیر مهر خواست های خود را بر تمامی مبارزات مردم ایران کوبیده اند و در صف مقدم مبارزه برای اعاده حقوق انسانی کل جامعه در برابر استبداد مذهبی ایستاده اند.

روز جهانی زن، روز مبارزه برای محو تبعیض و نابرابری و حفظ حرمت انسان فارغ از جنسیت، مرام و عقیده و ملیت را، بر تمامی زنان کشورمان و جهان تبریک می گوئیم.

۳	زنان در سالی که گذشت
۷	عوارض ناشی از رشد طلاق در ایران ناهید جعفر پور
۱۱	خشونت خانگی سیمین اصفهانی
۱۸	فمینیسم و گرایشهای آن ملیحه فرهنگ
۲۱	خانه ای به پهنای خیابان ناهید جعفر پور
۲۶	داد بی داد نخستین زندان زنان سیاسی ۱۳۵۷-۱۳۵۰ به کوشش ویدا حاجبی تبریزی

مهری کتاب

گرامی باد ۸ مارس، روز جهانی زن

گزارشی از برگزاری روز جهانی زن در تهران

این است: کنوانسیون را قبول می کنیم تا جایی که مخالف قوانین ایران نباشد. این یعنی یک هیچ بزرگ و یعنی تنها یک متن بدون اثر در مجموعه قوانین. مقامات رسمی اعلام کرده اند به کنوانسیون ملحق نمی شویم برای اینکه وضعیت زنان بهبود پیدا کند، بلکه به آن ملحق می شویم تا چهره نظام در مجامع حقوق بشری تخریب نشود. ما نمی خواهیم که با اینگونه پیوستن به کنوانسیون تنها از ما استفاده ابزاری شود.

وی در بخش دیگری از سخنان خود به این نکته اشاره کرد که در گزارش نماینده دولت ایران به کمیسیون بین المللی مقام زن در سازمان ملل عنوان شده که در ایران خانه های امن تشکیل شده در حالی که چنین اتفاقی در ایران نیفتاده است.

در ادامه این مراسم خانم لیدا عباسی به قرائت اشعار خود پرداخت و نیز یکی از مسئولین مرکز فرهنگی زنان همه را به مشارکت در تاسیس اولین کتابخانه غیر دولتی زنان دعوت کرد.

حضور نیرو های امنیتی و انتظامی در حول و حوش این مراسم گسترده و بیش از حد معمول حتی در مقیاس خود جمهوری اسلامی بود. به طوری که در هر گوشه ای گروهی با بی سیم مستقر شده بودند. بنا به گزارش منتشر شده ای از این مراسم به دستور نیروهای انتظامی محل گردهمایی از اطراف استخر پارک به آمفی تئاتر روباز انتهای پارک تغییر مکان داده بود. و عده ای مردم را به سمت محل جدید راهنمایی می کردند. نیروی انتظامی مستقر در محل از ورود آقایان به داخل آمفی تئاتر جلوگیری می کرد. مردان در خارج محل ایستاده و نظاره گر بودند. برنامه به این علت در موعد مقرر آغاز نشد. برای حل مشکل خانمها چند ردیف از صندلیها را برای آقایان خالی کردند. تا نیروی انتظامی به مردان هم اجازه ورود بدهند.

درصد ایدزی های قاره آفریقا را زنان تشکیل می دهند. این سخنران در پایان خواستار صلح برای زن عراقی، صلح برای زن فلسطینی و صلح برای زن اسرائیلی شد. سخنران بعدی خانم زهره ارزنی با اشاره به کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان و به چرائی از دستور خارج شدن آن در مجلس پرداخت و اعلام نمود که هیچ نماینده مردی به خارج از دستور شدن کنوانسیون عکس العملی نشان نداد. و در ادامه از نمایندگان سوال کرد: چرا هیچ کس از درباره تعداد مدیران زن سوالی نمی کند؟ وی اضافه نمود در وزارت آموزش و پرورش ۷۰ درصد نیروها را زنان تشکیل می دهند. آیا این زنان حق ندارند ۱۰، ۱۵ یا ۳۰ درصد مدیریت را به عهده بگیرند؟

خانم شیرین عبادی به عنوان سخنران بعدی گفت: قبل از آن که به وزارت یا ریاست برسیم، حق حیات می خواهیم. اگر مردی زنی را به قتل برساند، خانواده زن باید نصف دیه مرد کامل را برای قصاص شدن مرد به او بدهند. آیا این هدیه ای به قاتل نیست؟ اول حق حیات ما را بدهید، حقوق اجتماعی مان را خودمان می گیریم. خانم عبادی در قسمتی دیگر از سخنان خود افزود: سخن گفتن از صلح و عدالت هنگامی که جنگ بر سر جهانیان سایه افکنده، بسیار دشوار است. او با طرح این سوال که "این کدام مردانند که می جنگند و زنان به واسطه آن آسیب می بینند؟" افزود: مردان برای قدرت می جنگند، در حال که به طبع آن خانه هزاران زن خراب شده و آن ها را در گمنامی میان آواره ها پنهان می سازند.

سخنران بعدی شادی صدر بود که با اشاره به تلاشهای انجام گرفته در خصوص پیوستن به کنوانسیون و شرط عدم مغایرت با قوانین جمهوری اسلامی گفت: من می خواهم درخواست کنم که به کنوانسیون نپیوندیم. یک سال تمام به خواسته ها و مطالبات ما درباره پیوستن به کنوانسیون توجهی نکردند و حالا می خواهند با یک شرط به آن بپیوندند و آن

در روز جهانی زن، امسال همایش ها، مراسم و سخنرانی های متعدد دیگری در داخل و خارج از کشور به مناسبت روز جهانی زن ترتیب داده شد. ما در این جا گزارشی از مراسم روز جهانی زن در پارک لاله تهران را می آوریم.

همایش پارک لاله در تهران

همایش پارک لاله مهم ترین گردهمایی زنان ایران در روز جهانی زن بود. این گردهمایی با اجازه رسمی از وزارت کشور و با اعلام قبلی انجام شد و تعداد قابل توجهی از زنان و نیز مردان در آن شرکت کردند. با وجود حضور گسترده نیرو های انتظامی در محل برگزاری این تجمع و تغییر محل آن در محوطه پارک توسط نیروی انتظامی، این گردهمایی بدون مزاحمت همیشگی عوامل حرفه ای حمله به تجمعات برگزار شد.

در این گردهمایی به ترتیب نوشین احمدی خراسانی، فیروزه مهاجر، زهره ارزنی، شیرین عبادی و شادی صدر سخنرانی کردند. علاوه بر مسائل عمومی جنبش زنان در ایران، به مساله تهدید جنگ در همسایگی کشور ما در عراق توجه ویژه ای شد. خانم نوشین احمدی خراسانی اولین سخنران با اشاره به تبعیض علیه زنان و نقش سیاست هائی مثل تعدیل اقتصادی در زندگی اعلام کرد، "دو سوم کار در جهان را زنان انجام می دهند و تنها پنج درصد درآمد ها را به خود اختصاص می دهند". این سخنران هم چنین با اشاره به وضعیت زنان در کشور افزود: "چگونه شاد باشیم، وقتی که دختر ۹ ساله را به اذن پدر شوهر می دهند." او در ادامه صحبت خود خواستار تبدیل روز جهانی زن به روز اعتراض علیه جنگ و نابرابری و خشونت گردید که در کنار گوش ما در حال برافروخته شدن است. سخنران بعدی خانم فیروزه مهاجر نیز با اشاره تحولات حول عراق و ارائه آمار در مورد بیماری و فقر، بخصوص ایدز و نیز قاچاق و خرید و فروش زنان اعلام کرد که در ۳۰ سال اخیر بیش از سی میلیون زن و کودک در آسیا طعمه باند های قاچاق انسان شده اند و ۶۰

شوهرش مهریه اش را میبخشد و طلاق میگیرد. و طلاق رجعی که (مرد میتواند رجوع کند و در صورت سه طلاقه نمودن احتیاج به محلل دارد

- طرح آزادی مردانی که بعلت عدم پرداخت مهریه همسرانشان در زندان بسر میبرند: براساس این طرح افرادی که به جرم نپرداختن مهریه همسران خود در زندان بسر میبرند میتوانند

دادخواست اعسار از پرداخت مهریه را به دادگاه تقدیم نمایند که دادگاه میبایست به ادعای اعسار آنها خارج از نوبت رسیدگی نماید.

- طرح اعزام دانشجویان دختر به خارج از کشور چون مسئله ای شرعی بدنبال خود نداشت به اضافه اینکه خرجی هم روی دست آقایان نمی گذاشت آن هم در حد کارشناس ارشد و سن بالای ۲۸ یا ۳۰ سال مورد موافقت قرار گرفت.

- طرح ۴۰ میلیارد ریال برای جمع آوری کودکان خیابانی و زنان بی سرپرست که در حواشی شهر تهران و یا داخل شهر بسر می برند تصویب گردید. ۱۰ درصد این مبلغ برای ناجا (نیروی انتظامی) بعنوان پاداش در نظر گرفته شده است.

- طرح تسری حقوق زنان شاغل متوفی به فرزندان که به بهانه نبود بودجه در ابتدا وارد مجلس نگردید. بعدا دوباره در دستور قرار گرفت و تصویب شد. زنان شاغل و متاهل میبایست در طی دوران خدمت به کار خود تمام مزایای بیمه و بازنشستگی را بپردازند اما در صورت فوت این زنان خانواده و فرزندان این زنان هیچ گونه حقی به این مزایای پرداخت شده از طرف متوفی نخواهند داشت. طبق این طرح جدید این مزایا به فرزندان این زنان تعلق پیدا خواهد نمود.

لوايح تصویب شده توسط دولت بشرح زیر میباشد:

- لایحه ای که براساس آن قرار است ۱۲ میلیون زن خانه دار کشور طی ۱۰ سال تحت پوشش بیمه مستمری قرار

اما در کنار حرکت این قشر از زنان که اکثریتی چشمگیر دارند، قشر دیگری از زنان که عمدتا در قدرت و یا حاشیه نزدیک آن حضور دارند، در تلاشند با بزرگ کردن قوانین موجود اسلامی،

زنان در سالی که گذشت

تغییراتی را در چهارچوب قانون اساسی و مبانی مذهبی ایجاد کنند. آن ها از سوئی به تعالیم قرآن باور دارند و از سوی دیگر خواهان تعدیل و امروزی کردن قوانین اسلامی و رقیق کردن خشونت ها علیه زنان هستند. وجود ۲۸۰ سازمان غیر دولتی و ۷۸۰ کاندیدای زن در انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا و نمایندگان زن مجلس شورای اسلامی حاکی از حضور و فعالیت این گروه از زنان است.

ما برای شناخت دقیق تر از سطح خواست ها و مبارزات زنان کوشیده ایم مروری داشته باشیم به اخبار مربوط به زنان در سال گذشته. درابتدا نگاهی داریم به قوانین در مجلس شورای اسلامی سپس به معضلات اجتماعی زنان که در نشریات و رسانه های عمومی بازتاب داشته اند، نظری انداخته ایم. اما خبرها: مجلس شورای اسلامی در سال گذشته طرح های زیر را تصویب نمود:

- حق طلاق زنان: براساس این طرح زن می تواند طبق مواد ۱۱۱۹ و ۱۱۲۹ و ۱۱۳۰ قانون مدنی به دادگاه مراجعه و تقاضای طلاق نماید. طبق موازین فقه در مواردی که زن طالب طلاق است، باید مهر یا مالی به شوهرش بدهد. از این رو، مهریه طبق قانون از سوی زن بخشیده می شود تا حکم طلاق صادر گردد. در قانون مدنی، سه نوع طلاق وجود دارد. طلاق بائن و خلعی و رجعی. طلاق بائن به لحاظ مشکلاتی که زن دارد، واقع میگردد (نازائی، مرض غیر علاج، بیماری های مخصوص زنان). طلاق خلع طلاق است که زن در صورت کراهت از

در سالی که گذشت زنان علیرغم فشار های همه جانبه جمهوری اسلامی و سنت های حاکم بر جامعه در تمامی عرصه های فعالیت های اجتماعی و سیاسی حضور فعال داشتند. آن ها با ایستادگی در مقابل تحجر و عقب ماندگی و تمامی اجحافات قرون وسطائی رژیم، از حق خود بعنوان یک شهروند دفاع نموده اند. پی داشت این

ایستادگی را میتوان در وسعت نگرانی رژیم و تلاش بخشی از حکومت برای تعدیل قوانین فوق ارتجاعی خود در رابطه با زنان، که توضیح دهنده چنین امری است، بخوبی مشاهده نمود.

مبارزات زنان در نبود تشکلهای مستقل خویش به اشکال مختلف، هر چند متمایز از تمامی اشکال کلاسیک، جریان داشته است، اما ویژگی مبارزه زنان در این است که در تمامی جنبش ها حضور پر رنگ و اثر گذارش غیر قابل تردید است: زنان کشورما پا به پای دیگر شهروندان جامعه برای آزادی های فردی و اجتماعی به پیش میروند و یک پای نیرومند جنبش دمکراسی در ایران هستند، در اعتراضات معلمین و جنبش دانشجویی نقش شان غیر قابل چشم پوشی است و بالاخره بار حرکات خانواده زندانیان سیاسی را تقریبا به تنهائی بر دوش دارند. افزون بر تمامی این ها، حضور زنان را در صدها کتاب و نشریه، تئاتر و سینما، سایت ها و چت ها و بیش از ۱۵۰۰ وبلاگ زنانه می توان دید و مهمتر اینکه مقاومت درخشان زنان در رابطه با پوشش و آرایش خود، در زیر تیغ و تازیانه جمهوری اسلامی، تحسین تمامی آزادیخواهان را برانگیخته است.

در عرصه جنبش کارگری با وجود حضور فعال زنان کارگر و کم در آمد جامعه در کنار کارگران مرد برای کسب مطالبات صنفی، نقش قابل توجهی را نداشته اند با مروری بر برخی گزارشات و اخبار یک ساله گذشته تنها اگر حرکت یا گردهمایی دیده می شود خانه کارگر و دیگر تشکل های دولتی برنامه ریز آن بوده اند.

زمانی که از مجلس و قانون گذاری پا به عرصه جامعه میگذاریم و نتیجه کار برد قوانین را در جامعه و در زندگی واقعی زنان مرور میکنیم، ابعاد فشار و اجحافی که به آنان وارد میشود بهتر قابل مشاهده است. در ابتدا وضع زنان را به زبان آمار جمهوری اسلامی بازگو میکنیم سپس به برخی موارد که در آمار نیامده است خواهیم پرداخت.

زنان به زبان آمار

طبق گزارش مرکز سنجش آمار ایران در سال ۱۳۸۱ از جمعیت ۱۴ میلیونی شاغلین کشور یک میلیون و ۷۶۴ هزار نفر زن شاغل بوده که سهم آنان در شغل های کلیدی فقط نیم درصد، مدیریت ۲/۹ درصد و از شغل های معمولی ۱۲ درصد بوده است.

در حدود ۶۸ درصد پذیرفته شدگان دانشگاه فردوسی مشهد زن بوده اند که نسبت به سال ۱۳۸۰ حدود ۸ درصد رشد کرده و از ۳۱۹۰ دانشجوی پذیرفته شده در سالی که گذشت ۱۰۲۵ نفر پسر و ۲۱۶۵ نفر دختر بوده اند. مدیر نهضت سوادآموزی شهر تهران عنوان نموده است که نابرابری آموزشی بین زنان و مردان در تهران طی دو دهه از ۱۲/۹ درصد به ۵/۸ درصد رسیده است. در سال ۱۳۸۱ در حدود ۱ میلیون و ۶۶ هزار و ۱۶۵ نفر یعنی معادل ۱۰ درصد جمعیت استان تهران بی سواد بوده اند. او گفت نابرابری آموزشی بین شهر و روستا طی این مدت از ۲۰/۸ درصد به ۹/۳ درصد کاهش یافته است. در سال ۱۳۸۱ یک میلیون و ۲۷۴ هزار و ۸۲۸ نفر از شهروندان زیر پوشش سوادآموزی قرار گرفتند که از این تعداد ۲۵/۱ درصد سواد آموزان مرد بوده و ۷۴/۹ درصد آنان را زنان تشکیل می دهند. ۶۴ درصد از داوطلبان نخستین آزمون استخدامی ادواری این سال زن و ۳۶ درصد مرد بودند در این آزمون در حدود ۳۵۰ هزار نفر شرکت نموده که اکثرا از فارغ التحصیلان دانشگاه ها هستند. بیشترین تعداد شرکت کننده مربوط به گروه های

- لایحه پیوستن ایران به کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان را با شرط (تحفظ) عدم مغایرت با موازین اسلام، قبل از این که مجلس وارد این بحث گردد، چهار تن از مراجع قم اعلام نمودند که الحاق به کنوانسیون با شرط عدم مغایرت با موازین اسلام، خلاف شرع می باشد. به این سبب، لایحه الحاق ایران به کنوانسیون در مجلس مسکوت ماند.

- طرح برابری دیه زنان با مردان هم همچنان مسکوت میباشد. فراکسیون زنان مجلس در ملاقاتی که با هاشمی شاهرودی رئیس قوه قضائیه داشتند، پیشنهاد نمودند که برای جلوگیری از زن کشی و به مجازات رسیدن مردانی که زنان را می کشند، نصف دیه زنان مقتول از سوی این قوه به قاتلان مرد پرداخت شود. (در حال حاضر نه تنها دیه قتل زنان نصف دیه قتل مردان است بلکه در مورد دیه اعضای بدن هم در بیشتر موارد چنین تبعیضی وجود دارد. در قیمت گذاری روی اعضای بدن، ارزش بیضه چپ یک مرد از جان یک زن بیشتر است).

- طرح اصلاح برخی از مواد قانون مدنی در مورد طلاق بدون پرداخت مهریه از طرف چند تن از نمایندگان زن مجلس شورای اسلامی به مجلس ارائه گردید که تا به امروز در دستور کار قرار نگرفته است.

- لایحه مربوط به عسر و حرج زنان یعنی شرایطی که زنان می توانند بر مبنای آن طلاق بگیرند سرنوشتی نامعلوم پیدا نمود. مهدی کروبی، رئیس مجلس با این استدلال که تغییراتی که مجمع در قانون تصویبی مجلس داده آنقدر زیاد است که می توان گفت در واقع مجمع دست به قانونگذاری جدید زده و این کار از اختیارات آن نیست از امضای متن اصلاحیه خودداری نمود.

- طرح استفاده از بیمه سقط جنین زنان غیرازدواج نکرده با فتوای مراجع تقلید از دستور خارج گردید. همچنین طرح اجازه اقامت دائم به همسران غیر ایرانی زنان ایرانی هم با این دلیل که عمدتا این همسران افغانی می باشند از طرف کمیسیون اجتماعی مجلس رد گردید.

بگیرند. به این صورت که هر زن خانه دار به مدت ۵ سال، ماهانه ۵۰ هزار ریال به حساب مشترک بهزیستی در بانک ملت واریز خواهد نمود. و سازمان معادل این مبلغ را از محل اعتبارات طرح، در حساب فرد نزد بانک گذاشته تا بعد از مدت مقرر به صورت مادام العمر ماهیانه مبلغ ۱۰ تا ۱۲ هزار تومان مستمری به هر زن خانه دار پرداخت شود.

- لایحه حداقل حقوق زنان شاغل در دستگاه های دولتی تعیین گردید. طبق این مصوبه از آغاز سال ۱۳۸۱ حداقل حقوق زنان کارمند دولت که افرادی را تحت تکفل دارند و نیز زنانی که قبلا متاهل بوده اند و اکنون همسر ندارند، مانند مردان رقم ۷۰۰ هزار ریال تعیین شد.

- اصلاح لایحه (ماده ۱۲۶ آئین نامه مرخصی ها) مبنی بر عدم کسر مرخصی استعلاجی دوران بارداری از مرخصی زایمان به تصویب رسید.

- لایحه دیگری که به تصویب رسید، طرح اصلاح مواد قانون مدنی مربوط به فسخ نکاح بود به این صورت که، از این پس تنها با تاکید حداقل دو پزشک متخصص و موافقت پزشکی قانونی امکان فسخ نکاح وجود دارد. در حال حاضر اگر زن یا مرد، قبل از ازدواج به عیوب یا بیماریهایی که در مواد ۱۱۲۱، ۱۱۲۲ و ۱۱۲۳ قانون مدنی آمده است مبتلا باشد همسر او می تواند تقاضای فسخ نکاح را بکند. در حالیکه عیوب مربوط به مرد تنها سه فقره و همگی به ناتوانی کامل جنسی وی مربوط می شود، مرد می تواند ازدواج خود را با زن به خاطر مبتلا شدن به بیماری هایی مثل لک و پیس (برص)، جذام، زمین گیری، نابینایی از هر دو چشم، و پاره ای عیوب جنسی که با عمل جراحی قابل درمان است، فسخ کند.

طرح ها و لوایحی که مسکوت مانده است به قرار زیرند:

- مجمع تشخیص مصلحت حدود یک سال پیش به این بهانه که لایحه مجلس در مورد حضانت فرزندان نیاز به کارشناسی بیشتر به خصوص از جنبه حقوقی دارد، آنرا از دستور کار خود خارج نمود و تا به امروز در باره آن سکوت اختیار کرده.

شغلی امور اجتماعی، آموزشی، فرهنگی و طرح معلمان بود.

سازمان ثبت اسناد و املاک ایران اعلام داشت که در سال ۱۳۸۱ حدود ۲۸۳ هزار و ۲۵۳ فقره ازدواج در شش ماه اول سال در دفاتر ثبت و احوال این سازمان به ثبت رسید که در مقایسه با سال ۱۳۸۰ یک درصد کاهش داشته است. همچنین آمار ازدواج های موقت (صیغه) که در دفاتر این سازمان در سال ۱۳۸۱ ثبت گردیده در حدود ۲۷۱ فقره بوده که نسبت به سال ۱۳۸۰ حدود ۱۲۲ درصد افزایش نموده است. آمار طلاق های به ثبت رسیده از طرف این سازمان ۲۱ هزار و ۵۴۲ فقره طلاق خلعی و ۹ هزار و ۲۴ طلاق بائن و یک هزار و ۷۷۸ فقره طلاق رجعی بوده است که نسبت به سال ۱۳۸۰ به ترتیب ۱۷ و ۱۷ و ۳۲ درصد افزایش داشته است. متأسفانه از آمار زندانیان سیاسی زن در سطح ایران خبری در دست نیست اما بقول معروف مشت نمونه خروار است به این دلیل به آمار زندانیان عادی زن چند منطقه ایران رجوع مینمائیم. آمار رسمی زنان زندانی در سه ماهه اول سال ۱۳۸۱ در شهرهای اراک و خمین و ساوه و محلات ۱۱۵ نفر بوده که بیشتر آنان بین ۲۱ تا ۳۰ سال می باشند این آمار همچنین نشان می دهد که نسبت زنان متاهل به زنان مجرد در سه ماهه دوم سال نسبت به سه ماهه اول سال ۷۲/۱۷ درصد رشد نموده است. ۴۷ درصد جرائم روسپیگری و مواد مخدر بوده و بقیه بدحجابی و بی حجابی و زنا و غیره. ۸۰ درصد این زنان سابقه کیفری تا کنون نداشته اند همچنین در این سال آمار زنان روسپی فقط در سطح شهر تهران چیزی حدود ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار نفر تخمین زده شده است. براساس پژوهش سازمان بهزیستی، ۵۲/۷ درصد روسپیانی که در این مرکز به سر می بردند، مواد مخدر مصرف می کرده و ۱۲/۷ درصد آنها احتمالاً چنین عملی را انجام داده اند. ۵۶ درصد بی سواد بوده و یا در حد خواندن و نوشتن سواد داشته اند. پدران ۶۵ درصد این زنان بیکار یا کارگر بوده و ۳۲ درصد در رده های شغلی کارمندی قرار

داشته اند. ۲۷/۷ درصد از پدران آنها معتاد و ۱۸/۷ درصد سابقه زندان داشته اند. ۵۵ درصد از پدران زنان روسپی همسران خود را طلاق داده اند. در خانواده ۱۶/۶ درصد زنان روسپی کسی اقدام به خودکشی کرده است. ۱۵ درصد آنها شوهران معتاد داشته و ۷۴/۷ درصد، مطلقه بوده. طبق آمار به طور متوسط سالانه ۴۲۳۹۷ پرونده در ایران به پرونده های ناشی از خشونت مردان به زنان افزوده شده است. قتل عمد و غیر عمد و ایراد ضرب و جرح و تصرف عدوانی، از مصادیق خشونت در ایران بوده است. در یک نظر سنجی تلفنی در سطح تهران با ۵۰ زن شهروند در سال گذشته نتایج زیر بدست آمده است. ۴ درصد از سئوال شدگان خیر از اعمال خشونت از نوع آزار جسمی و جنسی را داده اند و ۴۰ درصد خشونت از نوع دیگر و ۵۶ درصد سکوت اختیار نموده. ۴۴ درصد کسانی که پاسخی داده اند از طرف همسر مورد خشونت قرار میگیرند، ۲۰ درصد از طرف پدر، و ۲۴ درصد از طرف برادر. در سالی که گذشت، با بررسی همسر کشی در ۱۵ استان کشور معلوم شد که در حدود ۸۰ درصد همسر کشی ها در این سال توسط زنان خانه دار انجام پذیرفته است. بالاترین همسر کشی در تهران و کرج و بعد خراسان آذربایجان شرقی و کرمانشاه بوده و کم ترین میزان در سیستان و بلوچستان (با تعداد ۲ زن و ۳ مرد) و نیز کردستان و هرمزگان بوده است. و در استانهایی که امکان طلاق بیشتر بوده همسر کشی کمتر داشته ایم. متوسط سنی جرم همسر کشی ۳۸ سال و ۸ درصد کل جمعیت آماری بوده که کمتر از ۲۵ سال داشته اند. مسن تری مردی که همسر خود را کشته ۷۵ ساله و جوان ترین آن ۲۳ ساله می باشد. متهمین در سنین قبل از ۲۵ سال ازدواج نموده و بطور متوسط ۱۰ سال زندگی مشترک داشته اند. اکثریت مردان و زنان متعلق به قشر کم سواد و بیسواد بوده و چهارپنجم زنان خانه دار و ۵۳ درصد مردان شاغل. طبق این آمار بیشتر زنان متهم زیر ۱۲ سال ازدواج نموده اند. قاتلان مرد بیشتر

از خانواده های پدر سالار که شاهد آزار مادران بوده اند میباشند. از دلایل مهم دیگر اعتیاد، بیکاری و فقر و جنون آنی مردان و ندادن نفقه و معاشرت های مشکوک و فشارهای شدید روحی میباشند. در باره زنانی که همسر خود را کشته اند این زنان بدلیل شکنجه جسمی توسط مرد و تجاوز جنسی از طرف شوهر و تجاوز پدر به دختر و ارتباط نامشروع مرد با زن دیگر و نداشتن راه طلاق دست به قتل همسران زده اند. بررسی ها نشان داده که در سال ۱۳۸۱، زنان در گروه های سنی ۱۸ تا ۲۴ سال بعنوان اعتراض به شرایط خشونت بار خود بیشتر از همه جان خود را گرفته اند و آمار خودکشی در زنان متاهل بیشتر از مجردها بوده است. خودسوزی و مصرف دارو از بیشترین موارد استفاده در جهت خودکشی می باشد. درصد خودکشی زنان در استان های ایلام ۲۴/۹۱ درصد هزار نفر و کرمانشاه ۲۴/۰۹ درصد هزار و سمنان ۷/۷۸ درصد هزار و لرستان ۶۷/۷ درصد هزار نفر و کمترین میزان خودکشی زنان در استانهای اردبیل ۰/۷۵ درصد هزار و مازندران ۰/۲۳ درصد هزار و اصفهان ۰/۳۵ درصد هزار و تهران ۰/۷۵ درصد هزار و خوزستان ۰/۰۸ درصد هزار بوده است میزان خودکشی زنان در استانهای ایلام، بوشهر، چهارمحال بختیاری، خراسان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویر احمد، مازندران و یزد بیشتر از مردان بوده است. در سالی که گذشت، فقط در تهران آمار خودکشی زنان در سال ۱۳۸۰ نسبت به سال ۱۳۷۹ معادل ۶/۲۸ درصد افزایش یافته است این میزان رشد در شهر اراک ۵/۹۵ درصد و آشتیان ۳۰۰ درصد و تفرش ۲۰۰ درصد و خمین ۸۰۰ درصد بوده است.

تا بحال این طور تصور می شد که خودسوزی زنان تنها پدیده ای مربوط به استان های ایلام، کرمانشاه و کردستان است، اما در این سال در استان های دیگر هم زنان بیشماری دست به خودسوزی زدند (خودسوزی ۵ دخترشیرازی). از مسائل جدید سال ۱۳۸۱ شیوه تازه ای از

مشخص نشد چرا فردوس و سیما سنگسار گردیدند. همچنین طبق گزارش سازمان عفو بین الملل در این سال دو زن دیگر که نام آنان فاش نشده است، سنگسار گردیده اند. زنی دیگر در همین سال به اتهام قتل سنگسار گردید. زنی به اسم ربابه بعد از تحمل ۵۰ ضربه شلاق به دار آویخته شد. مریم ایوبی در زندان اوین به جرم خیانت به همسرش سنگسار گردید. یک زن هنگام سنگسار در زندان یزد توانست خود را نجات دهد و خود را از میان خاک بیرون کشد اما دوباره دستگیر و به زندان منتقل می گردد. دو زن در شهر گچساران به جرم کشتن مردی در ملع عام اعدام گردیدند. یک زن در کرج و هم زمان زنی در تهران به سنگسار محکوم شدند.

همانگونه که ملاحظه شد در سالی که گذشت زنان در اغلب حرکات اعتراضی حضوری فعال داشته اند: تظاهرات دانشجویان تیر ماه و آذرماه، ایستادگی در مقابل تخریب خانه های مسکونی در شهرک های اطراف شهرهای بزرگ، کشف حجاب دانشجویان دختر در این سال در ملا عام، نامه اعتراضی خانواده های دانش آموز سردشتی که به خاطر تزریق واکسن آلوده کزاز به یک بیماری مشکوک مبتلا شده اند اعتراض پرستاران نسبت به طرح واگذاری کادر پرستاری به بخش خصوصی، نامه اعتراضی دانش آموزان دختر شهرستان نقده که خواستار رفع اجباری پوشش چادر شده بودند و... از آن جمله اند.

کمیسیون زنان اتحاد فدائیان خلق ایران میکوشد مجموعه اخبار مربوط به زنان را جمع آوری و در زمانبندی مشخص منتشر نماید. لذا ما از تمامی هموطنان آزادیخواه می خواهیم که ما را در جمع آوری اخباری که امکان انعکاس در نشریات ایران را ندارند، یاری نمایند.

کمیسیون زنان اتحاد فدائیان خلق ایران

عنوان بهترین های سال ۱۳۸۱ انتخاب گردیدند. اسامی و مشخصات کتابهای برگزیده به ترتیب الفبا: توسعه و چالشهای زنان ایران، ژاله شادی طلب، انتشارات طرح نو، حقوق زن در قوانین جمهوری اسلامی ایران، شیرین عبادی، نشر گنج دانش، کار زنان در حقوق ایران و حقوق بین المللی کار، انتشارات روشنگران و مطالعات زنان، مسئله زن، اسلام و فمینیسم، محمد منصور نژاد، نشر برگ زیتون، هدفها و مبارزه زنان ایرانی از انقلاب مشروطه تا سلطنت پهلوی، محمد حسین خسروپناه، نشر پیام امروز، میباشند.

در یکسال گذشته کتاب مردان جوشن پوش و زنان پرده نشین جمع آوری گردید. این کتاب در مورد برداشت نوین از حقوق زن در اسلام توسط فاطمه مرنبسی نوشته شد و ملیحه مغازه ای آنرا به فارسی برگردانده است. نمایندگان بازرسی کل کشور بعد از توقیف کتاب جنس دوم سیمون دوبوار، فهرست ۳۰۰ عنوان کتاب دیگر را گرفته اند تا آنها را مورد بررسی قرار دهند.

مجازات اعدام و سنگسار زنان در ایران

اعدام و سنگسار زنان کماکان برقرار بود. گرچه بدنبال شروط اتحادیه اروپا برای گسترش روابط اقتصادی با جمهوری اسلامی و سفر هیات اروپایی حقوق بشر در ۲۵ و ۲۶ دی ماه به ایران، پیوستن بدون قیدوشرط ایران به کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، برابردن دیه وارث، شهادت زنان و مردان و عدم اجرای مجازات سنگسار از ایران خواسته شد القاضی القضات رژیم، شاهرودی ضمن اعلام عدم اجرای حکم سنگسار، شایعه جایگزینی اعدام به جای سنگسار را دامن زد.

در حالی که در سالی که گذشت، سنگسار قربانیان فراوانی گرفت. محکومیت سیما و فردوس ب به ۱۲ سال حبس و سپس به سنگسار.

سنگسار زنی دیگر که بعد از ۸ سال زندان در اردیبهشت به جرم خیانت به همسر در اوین انجام شد. اما هرگز

قتل های ناموسی در استان خوزستان بوده است. به این صورت که خانواده به دلیل مشکوک شدن به دخترشان تصمیم گرفته اند وی را به قتل برسانند.

آمار فرار دختران از خانه در سالی که گذشت فقط در تهران بیش از ۶۰۰۰ نفر بوده است. سن دختران فراری عمدتاً ۱۴ و ۱۵ سال بوده که دلایل آن را می توان در ازدواج های تحمیلی، تجاوز پدر، برادر و دایی به دختران در خانواده، تفاوت سنی بیش از ۱۵ سال زوجین، آزارهای جسمی، روحی و روانی یافت. عامل مهم فرار این دختران طبق تحقیقات، همسر آزاری و کودک آزاری و اعتیاد و بیکاری پدر و مادر و فرار از این آسیب های اجتماعی و در نهایت روی آوردن آنان به فحشا برای گذران زندگی می باشد. اقدام به خودکشی و خودزنی، بازگشت به خیابان ها و جذب شدن آن ها به پروژة های قاچاق و فحشا ادامه داشته است.

سالی که گذشت به آمار نشریات زنان چند نشریه و کتابهای زیادی افزوده شد. از جمله فصل نامه زنان به کوشش نوشین احمدی خراسانی و با همکاری پروین اردلان آغاز به کار کرد و دو شماره از آن منتشر شد. خبرنامه زن نیز نشریه ایست که اخبار حرکات زنان را منتشر میکند. اسفند سال گذشته اولین شماره آن منتشر شد. تا کنون دو شماره از آن بیرون آمده است. زنان فردا نشریه دیگری است که به سردبیری جواد کاظمی منتشر میشود. روزنامه ای هم بنام صدای زن از طرف نماینده مجلس خانم کدیور اجازه چاپ گرفته است. گفتنی است که هم اکنون روزنامه نگاران زن نشریه ماهانه ای با نام صدای زن منتشر میکنند. این روزنامه دومین روزنامه زنانه ایران پس از زن خواهد بود. در سال گذشته تعداد زیادی کتاب منتشر شد و میزان ویلاگهای زنانه از چند هزار گذشته است. از میان تمامی کتوبی که در باره زنان و توسط زنان منتشر گردیده، پنج کتاب در یک نظر سنجی که توسط سایت زنان ایران انجام پذیرفت به